

VÝSTUPY Z WORKSHOPU A DOTAZNÍKU FUTURE CAREER

Přeshraniční projekt propojí gymnazisty s firmami

Objevování silných a slabých stránek, prožitek z fiktivní firmy, doporučení, v jaké profesní oblasti se lze uplatnit, to letos budou prožívat studenti a studentky gymnázií z Libereckého a Ústeckého kraje a německého okresu Zhořelec v rámci projektu FutureCareer/Kariéra budoucnosti.

Jeho hlavním cílem je pomoci gymnazistům v kariérním směřování a propojit budoucí zaměstnance s firmami ve zmíněných regionech, a to na prakticky zaměřených workshopech v libereckém iQFablabu a iQparku a na setkávacím veletrhu s názvem Fórum silných stránek v Löbau.

Jak může jeden jediný den změnit uvažování šestnácti- a sedmnáctiletých?

Vyzkouší si něco, co nejspíš ještě nezažili – ráno se sejdou v mezinárodním týmu, kde každý má svou roli. Mohou být ten den manažerem/kou, designérem/kou či marketérem/kou, co úzce spolupracují se zahraničním kolegou. Komunikačním jazykem je angličtina.

Zadaný plán dne obsahuje tři porady vedené manažery, kdy se tým shodne na zaměření firmy, jejím názvu a hlavním produktu. Všichni směřují k tomu, aby byl společný produkt navržen, vyroben a prezentován obchodním partnerům. To, jak se to bude během dne odehrávat, je pak už jen na nich. Na pomoc mají předem dané úkoly, nástroje, pomůcky, ale jinak si vše řídí sami.

Cílem ale není odpoledne mít před sebou na stole nejlepší výrobek. Bez ohledu na fázi, do které se během dne děti dostaly, je důležitý textový a obrázkový dotazník, který po “práci” vyplní online v mobilu. Je koncipován podle osobnostní typologie psychologa Johna L. Hollanda RIASEC – šest písmen označuje šest hlavních typů a jejich možnosti v pracovním prostředí. Děti se tak během 15 minut dozví, jaké typy jim jsou nejbližší a co s nimi nejvíce ladí: Je to práce s lidmi, s věcmi, nebo s daty, myšlenkami a vizemi? Je to uplatnění kreativity, schopnosti hlubokého ponoru nebo následování předem daných pokynů a postupů? Výsledek tak nabádá k dalšímu uvažování o svém pracovním působení a nabízí jistá vodítka.

Vzhledem k tomu, že v rámci projektu Future Career probíhal i průzkum typů pracovních prostředí ve zhruba 100 místních firmách, zaznívají i názvy konkrétních firem, aby se děti mohly zorientovat. Například mezi českými firmami převažovaly výrobní a zpracovatelské, dále subjekty ze stavebnictví a služeb. V Sasku bylo zastoupeno více odvětví odborné, vědecké a technické činnosti.

Jaké zaměstnance budou firmy potřebovat?

Zástupci firem vybírali v průzkumu pro projekt nejdůležitější kompetence svých budoucích zaměstnanců: Mezi dva nejzásadnější požadavky patří:

schopnost pracovat v týmu a svědomitost.

Dalšími požadavky, které vzešly ze zhruba poloviny odpovědí, jsou **technické dovednosti, schopnost řešit problémy, kritické myšlení a přizpůsobivost.**

Vzhledem k tomu, z jakých oborů je většina respondentů, tak umělecké dovednosti nebyly mezi důležitými. Jako výhodná či naprosto zásadní byla označována **empatie**.

V rámci dotazníku využili někteří také možnost zmínit další specifickou dovednost, kterou budou v příštích pěti letech u mladých uchazečů požadovat či preferovat. Z těch odborných zaznělo:

**ovládání IT/AI technologií,
účetnictví,
řemeslný um,
odborné technické vzdělání,
znalost pořádání kulturních akcí
a dobrá úroveň komunikace.**

Z osobnostních zase:

**aktivní přístup a chuť učit se nové věci,
orientace na zákazníka,
předpoklady pro práci i s tělesně postiženými lidmi,
houževnatost ve smyslu odolnosti vůči stresu,
zvládání konfliktů a ochota k seberozvoji.**

Také byla zmíněna **disciplína, schopnost stanovit si priority, organizovat si čas, orientace se na výsledek, mít v souladu etické hodnoty.**

Co uchazeče čeká ve firmách, které se zapojily do dotazování?

Další ze specifikací, ke které se firmy vyjádřily, byl popis pracovního prostředí, které budou během příštích pěti let nabízet mladým uchazečům. Typologie prostředí vychází z Hollandovy typologie RIASEC.

Největší nabídka bude pro zaměstnance, kteří pracují s předměty, různými stroji, v takzvaném **manuálně technickém prostředí**. Druhou nejvíce zastoupenou variantou jsou náročné řídicí, organizační a ekonomické činnosti, při nichž se zaměstnanci věnují řízení a ovlivňování lidí, tzv. **podnikavé prostředí**.

Početností třetí nejčastější odpovědí je nabídka tzv. **konformního prostředí**, v němž se po zaměstnancích vyžaduje systematická a přesná práce s fakty, čísly, daty, podle pokynů druhých lidí, v jasně strukturovaných podmínkách.

Nejméně zastoupeno bylo v dotaznících umělecké prostředí.

Inspirativní příklady spolupráce firem se školami

Většina firem spolupracuje se školami – nejčastěji se středními a vysokými. Spolupráce má různé formy: od **exkurzí a praxí** přes **společné projekty** až po **účast na veletrzích**.

Praxe a stáže

- Umožnění odborné praxe studentům středních i vysokých škol.
- Nabídka brigád a zkrácených úvazků při studiu.
- Duální vzdělávání – studenti realizují odbornou přípravu přímo ve firmě.

Exkurze a poznávání provozu

- Exkurze do výrobních provozů, kde studenti vidí reálné prostředí.
- Prezentace technologických postupů a firemní činnosti přímo ve školách.

Společné projekty a výzkum

- Spolupráce na technických projektech a výzkumných úkolech.
- Spolupráce na závěrečných pracích (maturitních, bakalářských, diplomových).
- Zapojení studentů do reálných firemních výzev.
- Vzájemné projekty mezi firmami a školami.

Přednášky a školení

- Vstup odborníků z firem do výuky.
- Přednášky na školách o oboru, praxi nebo prevenci kriminality.
- Školení elektro oborů na firemní systémy.

Speciální aktivity a podpora

- Workshopy, dílničky a preventivní aktivity na podporu duševního zdraví.
- Spolupráce se speciálními školami (např. ZŠ Orlí).
- Podpora škol formou dodávek IT vybavení.

Veletrhy a soutěže

- Účast na veletrzích pracovních příležitostí a dnech firem.
- Organizace soutěží pro studenty (např. Cena Crytur).
- Prezentace firem na výstavách středních škol.

Dlouhodobé partnerství

- Stálá spolupráce s konkrétními studenty.
- Propojování škol, žáků a firem.
- Aktivní každodenní spolupráce a systematická nabídka zaměstnání.

Firmy mají vlastní nápady, jak rozvíjet spolupráci se školami

Oslovené firmy měly v dotazníkovém šetření možnost formulovat své vlastní přání, jak si představují spolupráci se školami. Velká část z nich se podělila o svůj nápad, který by chtěly realizovat.

Především:

Navázat spolupráci **se školami na saské straně**.

Vytipovávat **vhodné pracovité uchazeče**, posilovat jejich kompetence a realizovat cílený nábor. Spolupracovat s vysokými školami/hotelovými školami/s technickým zaměřením/mechatronika, strojírenství, ekonomie, elektro, IT.

Realizovat **aktivní spolupráci** – prezentace firem ve školách, návštěvy firem zaměřené na poznání pracovního prostředí a týmové kultury, zapojení zaměstnanců firem do praktického vyučování i do teoretické výuky, brigády, stáže, společné aktivity, projekty.

Kdo se potká se studenty?

Zástupci oslovených subjektů dostali možnost zanechat na sebe kontakt, pokud mají zájem zapojit se v další fázi projektu setkání firem s cca 500 studenty 1. a 2. ročníků gymnázií z Ústeckého, Libereckého kraje a saských gymnázií.

<https://forfuturecareer.eu/cs>

Projekt je realizován ve spolupráci s Agenturou pro hospodářský rozvoj ve Zhořelci/Entwicklungsgesellschaft Niederschlesische Oberlausitz mbH, iQLANDlí Liberec a Okresní

hospodářskou komorou v Jablonci nad Nisou. Je financován v rámci dotačního programu Interreg Česko-Sasko.

NĚMECKÁ VERZE

ERGEBNISSE DES WORKSHOPS UND DES FRAGEBOGENS FUTURE CAREER

Grenzüberschreitendes Projekt verbindet Gymnasiasten mit Unternehmen

Das Entdecken von Stärken und Schwächen, die Erfahrung mit einem fiktiven Unternehmen, Empfehlungen, in welchem Berufsfeld man sich verwirklichen kann – all das werden in diesem Jahr Gymnasiasten aus den Regionen Liberec und Ústí nad Labem sowie aus dem deutschen Landkreis Görlitz im Rahmen des Projekts FutureCareer/Kariéra budoucnosti erleben.

Das Hauptziel des Projekts ist es, Gymnasiasten bei ihrer beruflichen Orientierung zu unterstützen und zukünftige Arbeitnehmer mit Unternehmen in den genannten Regionen zusammenzubringen, und zwar im Rahmen von praxisorientierten Workshops im iQFablab und iQpark in Liberec sowie auf einer Begegnungsmesse mit dem Titel „Forum der Stärken“ in Löbau.

Wie kann ein einziger Tag die Denkweise von 16- und 17-Jährigen verändern?

Sie probieren etwas aus, was sie wahrscheinlich noch nie erlebt haben – morgens treffen sie sich in einem internationalen Team, in dem jeder seine Rolle hat. An diesem Tag können sie Manager, Designer oder Marketingfachleute sein, die eng mit ausländischen Kollegen zusammenarbeiten. Die Kommunikationssprache ist Englisch.

Der vorgegebene Tagesplan umfasst drei von den Managern geleitete Besprechungen, in denen sich das Team auf die Ausrichtung des Unternehmens, seinen Namen und sein Hauptprodukt einigt. Alle arbeiten darauf hin, dass das gemeinsame Produkt entworfen, hergestellt und den Geschäftspartnern präsentiert wird. Wie dies im Laufe des Tages

geschieht, bleibt ihnen überlassen. Sie erhalten vorab Aufgaben, Werkzeuge und Hilfsmittel, aber ansonsten regeln sie alles selbst.

Das Ziel ist jedoch nicht, am Nachmittag das beste Produkt auf dem Tisch zu haben. Unabhängig davon, in welcher Phase sich die Kinder im Laufe des Tages befinden, ist der Text- und Bildfragebogen wichtig, den sie nach der „Arbeit“ online auf ihrem Handy ausfüllen. Er ist nach der Persönlichkeitstypologie des Psychologen John L. Holland RIASEC konzipiert – sechs Buchstaben stehen für sechs Haupttypen und ihre Möglichkeiten im Arbeitsumfeld. So erfahren die Kinder innerhalb von 15 Minuten, welche Typen ihnen am nächsten stehen und was am besten zu ihnen passt: Ist es die Arbeit mit Menschen, mit Dingen oder mit Daten, Ideen und Visionen? Ist es die Anwendung von Kreativität, die Fähigkeit zum tiefen Eintauchen oder das Befolgen vorgegebener Anweisungen und Verfahren? Das Ergebnis regt zum weiteren Nachdenken über die eigene berufliche Tätigkeit an und bietet gewisse Anhaltspunkte.

Da im Rahmen des Projekts Future Career auch eine Umfrage zu den Arten von Arbeitsumgebungen in rund 100 lokalen Unternehmen durchgeführt wurde, werden auch die Namen konkreter Unternehmen genannt, damit sich die Kinder orientieren können. Unter den tschechischen Unternehmen überwogen beispielsweise Produktions- und Verarbeitungsbetriebe sowie Unternehmen aus dem Baugewerbe und dem Dienstleistungssektor. In Sachsen waren mehr Branchen aus dem Bereich der fachlichen, wissenschaftlichen und technischen Tätigkeiten vertreten.

Welche Mitarbeiter werden die Unternehmen benötigen?

Vertreter der Unternehmen wählten in der Umfrage für das Projekt die wichtigsten Kompetenzen ihrer zukünftigen Mitarbeiter aus: Zu den beiden wichtigsten Anforderungen gehören:

Teamfähigkeit und Gewissenhaftigkeit.

Weitere Anforderungen, die aus etwa der Hälfte der Antworten hervorgingen, sind **technische Fähigkeiten, Problemlösungskompetenz, kritisches Denken und Anpassungsfähigkeit.**

Angesichts der Branchen, aus denen die meisten Befragten stammen, gehörten künstlerische Fähigkeiten nicht zu den wichtigen Kompetenzen. Als vorteilhaft oder absolut grundlegend wurde **Empathie** genannt.

Im Rahmen des Fragebogens nutzten einige auch die Möglichkeit, weitere spezifische Fähigkeiten zu nennen, die sie in den nächsten fünf Jahren von jungen Bewerbern verlangen oder bevorzugen werden. Aus dem fachlichen Bereich wurden genannt:

Beherrschung von IT/KI-Technologien,

Buchhaltung,

handwerkliches Geschick,

fachliche technische Ausbildung,

Kenntnisse in der Organisation von Kulturveranstaltungen

und gute Kommunikationsfähigkeiten.

Aus dem Bereich der Persönlichkeitseigenschaften wurden genannt:

aktive Einstellung und Bereitschaft, Neues zu lernen,

Kundenorientierung,

die Fähigkeit, auch mit körperlich behinderten Menschen zu arbeiten,

Ausdauer im Sinne von Stressresistenz,

Konfliktbewältigung und die Bereitschaft zur Selbstentwicklung.

Ebenfalls genannt wurden **Disziplin, die Fähigkeit, Prioritäten zu setzen, Zeit zu organisieren, ergebnisorientiert zu arbeiten und ethische Werte zu vertreten.**

Was erwartet die Bewerber in den Unternehmen, die an der Umfrage teilgenommen haben?

Eine weitere Spezifikation, zu der sich die Unternehmen äußerten, war die Beschreibung des Arbeitsumfelds, das sie jungen Bewerbern in den nächsten fünf Jahren bieten werden. Die Typologie der Umgebungen basiert auf Hollands RIASEC-Typologie.

Das größte Angebot wird es für Mitarbeiter geben, die mit Gegenständen und verschiedenen Maschinen in einem sogenannten **manuell-technischen Umfeld** arbeiten. An zweiter Stelle stehen anspruchsvolle Führungs-, Organisations- und Wirtschaftstätigkeiten, bei denen sich die Mitarbeiter mit der Führung und Beeinflussung von Menschen befassen, das sogenannte **unternehmerische Umfeld**.

An dritter Stelle der häufigsten Antworten steht das Angebot eines sogenannten **konformen Umfelds**, in dem von den Mitarbeitern systematisches und präzises Arbeiten mit Fakten, Zahlen und Daten nach den Anweisungen anderer Menschen in klar strukturierten Bedingungen verlangt wird.

Am wenigsten vertreten war in den Fragebögen das künstlerische Umfeld.

Inspirierende Beispiele für die Zusammenarbeit von Unternehmen mit Schulen

Die meisten Unternehmen arbeiten mit Schulen zusammen – am häufigsten mit Mittel- und Hochschulen. Die Zusammenarbeit hat verschiedene Formen: von **Exkursionen und Praktika** über **gemeinsame Projekte** bis hin zur **Teilnahme an Messen**.

Praktika und Hospitationen

- Möglichkeit für Schüler und Studenten, Berufserfahrung zu sammeln.
- Angebot von Nebenjobs und Teilzeitstellen während des Studiums.
- Duale Ausbildung – Studenten absolvieren ihre fachliche Ausbildung direkt im Unternehmen.

Exkursionen und Betriebsbesichtigungen

- Exkursionen zu Produktionsstätten, wo Studenten die reale Umgebung sehen können.
- Präsentation von technologischen Verfahren und Unternehmensaktivitäten direkt in den Schulen.

Gemeinsame Projekte und Forschung

- Zusammenarbeit bei technischen Projekten und Forschungsaufgaben.
- Zusammenarbeit bei Abschlussarbeiten (Abitur, Bachelor, Diplom).
- Einbeziehung von Schülern in reale Unternehmensherausforderungen.
- Gemeinsame Projekte zwischen Unternehmen und Schulen.

Vorträge und Schulungen

- Einbeziehung von Fachleuten aus Unternehmen in den Unterricht.
- Vorträge an Schulen über den Beruf, die Praxis oder die Kriminalprävention.
- Schulungen im Bereich Elektrotechnik zu Unternehmenssystemen.

Besondere Aktivitäten und Unterstützung

- Workshops, Workshops und Präventionsaktivitäten zur Förderung der psychischen Gesundheit.
- Zusammenarbeit mit Sonderschulen (z. B. Grundschule Orlí).
- Unterstützung von Schulen durch die Lieferung von IT-Ausrüstung.

Messen und Wettbewerbe

- Teilnahme an Jobmessen und Firmentagen.
- Organisation von Wettbewerben für Schüler (z. B. Crytur-Preis).
- Präsentation von Unternehmen auf Messen von Sekundarschulen.

Langfristige Partnerschaft

- Ständige Zusammenarbeit mit bestimmten Schülern.
- Vernetzung von Schulen, Schülern und Unternehmen.
- Aktive tägliche Zusammenarbeit und systematisches Stellenangebot.

Unternehmen haben eigene Ideen, wie sie die Zusammenarbeit mit Schulen ausbauen können

Die befragten Unternehmen hatten in der Umfrage die Möglichkeit, ihre eigenen Wünsche zur Zusammenarbeit mit Schulen zu formulieren. Ein Großteil von ihnen teilte ihre Ideen mit, die sie gerne umsetzen würden.

Vor allem:

Aufbau einer Zusammenarbeit **mit Schulen auf sächsischer Seite.**

Auswahl **geeigneter, fleißiger Bewerber**, Stärkung ihrer Kompetenzen und Durchführung einer gezielten Rekrutierung.

Zusammenarbeit mit Hochschulen/Hotelfachschulen/mit technischem Schwerpunkt/Mechatronik, Maschinenbau, Wirtschaft, Elektrotechnik, IT.

Realisierung einer **aktiven Zusammenarbeit** – Präsentation von Unternehmen in Schulen, Unternehmensbesuche mit dem Ziel, das Arbeitsumfeld und die Teamkultur kennenzulernen, Einbeziehung von Mitarbeitern der Unternehmen in den praktischen und theoretischen Unterricht, Ferienjobs, Praktika, gemeinsame Aktivitäten, Projekte.

Wer trifft sich mit den Schülern?

Vertreter der angesprochenen Einrichtungen erhielten die Möglichkeit, ihre Kontaktdaten zu hinterlassen, wenn sie daran interessiert sind, sich an der nächsten Phase des Projekts zu beteiligen, bei der Unternehmen mit etwa 500 Schülern der 1. und 2. Klasse von Gymnasien aus den Regionen Ústí nad Labem, Liberec und Sachsen zusammentreffen.

<https://forfuturecareer.eu/cs>

Das Projekt wird in Zusammenarbeit mit der Agentur für wirtschaftliche Entwicklung in Görlitz/Entwicklungsgesellschaft Niederschlesische Oberlausitz mbH, iQLANDIA Liberec und der Bezirkswirtschaftskammer in Jablonec nad Nisou durchgeführt. Es wird im Rahmen des Förderprogramms Interreg Tschechien-Sachsen finanziert.